

Uchwała Nr 43/2014
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 15 maja 2014 r.

**w sprawie sprawozdania z działalności w roku 2013 i planu działalności na rok 2014
Narodowego Centrum Nauki**

Po rozpatrzeniu na wniosek Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 31 marca 2014 r. (pismo DN.ZN.178.10.2014.1.RM), „Sprawozdania z działalności Narodowego Centrum Nauki za rok 2013 r.” oraz „Planu działalności Narodowego Centrum Nauki na rok 2014 r.”, Rada Główna stosownie do art. 45 ust.3 pkt. 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 ze zm.) **pozytywnie** opiniuje przedłożone dokumenty.

Uzasadnienie

W opinii Rady Sprawozdanie - datowane na 27 lutego 2014 r., obejmujące 114 stron tekstu, wystarczająco szczegółowo charakteryzuje działalność Centrum. Informacje przedstawione w Sprawozdaniu świadczą o tym, że Centrum realizuje cele, funkcje i zadania dla których zostało utworzone.

W 2013 roku NCN obsługiwało dziesięć typów konkursów na finansowanie badań podstawowych, w tym po raz pierwszy konkurs TANGO realizowany wspólnie z NCBiR mający na celu finansowanie powiązania uzyskanych wyników badań podstawowych z ich potencjalnymi wdrożeniami do praktyki.

W ramach zakończonych konkursów w 2013 r. zakwalifikowano do finansowania 2.433 wnioski na 11.440 złożonych. Średnia wartość zakwalifikowanego wniosku opiewa na 418.667 PLN a mediana wynosi 242.980 PLN, co pośrednio wskazuje na zróżnicowanie wartości grantów. Na podkreślenie zasługuje wzrost udziału recenzji zagranicznych w II etapie kwalifikacji, który osiągnął ca 31%. Sprawozdanie dokumentuje także statystykę procedur odwoławczych, która wskazuje na marginalny udział nieprawidłowości. Jednocześnie w oparciu o informacje członków Rady należy podkreślić konieczność doskonalenia procedur selekcji recenzentów i tworzenie tzw. „czarnej listy”.

Przekazane informacje wskazują, że NCN wykorzystało praktycznie 100% dotacji celowej na finansowanie zadań ustawowych na 2013 r. Zakładając rzetelność planowania wydatków na funkcjonowanie Centrum, docenić należy troskę o oszczędne wykorzystanie środków przyznanych z budżetu państwa na pokrycie kosztów związanych z obsługą wykorzystanych zadań (74,24%) oraz nakłady na inwestycje i zakupy inwestycyjne (80,81%).

Ocenę efektywności działalności NCN utrudnia brak standardów porównawczych. Jednak analiza jakościowa realizacji zadań Centrum przez zatrudnionych na 115 etatach, z uwzględnieniem średniej płacy miesięcznej wynoszącej ca 4.709 PLN i wskaźniku obrotu

na zatrudnionego (wydatki ogółem/zatrudnienie) na poziomie 7.690.287 PLN, kosztochłonności funkcjonowania (koszty funkcjonowania/ wydatki ogółem) ca 3,1% i pracochłonności (wynagrodzenia/wydatki ogółem) 2,2% pozwala pozytywnie ocenić tę efektywność.

Dla pozytywnej oceny sprawozdania ważne znaczenie mają także informacje zamieszczone w dokumencie „Ewaluacja działalności Narodowego Centrum Nauki w 2013 r.” liczącym 80 stron, który analizuje działalność NCN w trzech ujęciach: ewaluacji instytucjonalnej działalności, ewaluacji poszczególnych projektów, ewaluacji programów grantowych (konkursów NCN) łącznie z ustalonymi priorytetami. Rada proponuje aby propozycje działań ewaluacyjnych zamieszczone w zakończeniu tego dokumentu stały się elementem planu działalności w roku 2014 i były doskonalone w kolejnych latach.

Analiza Sprawozdania wraz dokumentem „Ewaluacja działalności Narodowego Centrum Nauki w roku 2013 roku”, przygotowanym przez Zespół ds. Analiz i Ewaluacji NCN pozwala ocenić, że Centrum w okresie sprawozdawczym bardzo dobrze zrealizowało zadania planu na rok 2013. Przedstawione w tym dokumencie informacje i dane w istotnym stopniu wzbogacają wiedzę o jakości funkcjonowania Centrum będąc jednocześnie przesłanką do stwierdzenia, że jego organy dbają o doskonalenie funkcjonowania NCN i satysfakcję interesariuszy, w tym w szczególności badaczy, ekspertów i pracowników.

Troskę o doskonalenie funkcjonowania NCN dokumentuje także „Raport z badania opinii ekspertów wewnętrznych oceniających wnioski złożone w konkursach NCN rozstrzygniętych w 2013 r.” (stron 82), który pozwala poszerzyć wiedzę o procesach organizowanych przez NCN i ich jakości.

Rada pozytywnie opiniuje „Plan działalności Narodowego Centrum Nauki. Rok 2014” datowany na 5 marca 2014 r. (stron 32) akcentując jednocześnie celowość wyeksponowania działań wynikających z przedłożonych dokumentów „Ewaluacja działalności ...” oraz „Raport z badania opinii ekspertów ...”.

Na pozytywną opinię zasługują także te części Planu, które charakteryzują koszty obsługi konkursów i umów czy koszty obsługi administracyjnej Centrum wreszcie założenia odnośnie planu zatrudnienia w Biurze NCN. Te ostatnie będące konsekwencją art. 16 pkt 1 Ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw, w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. 2012 nr 10 poz. 1456) pomimo zidentyfikowanych potrzeb kadrowych. Rada docenia także planowane działania związane z doskonaleniem zarządzania, w tym zwłaszcza w obszarze audytu wewnętrznego w powiązaniu z wynikami przeprowadzonej analizy ryzyka, przy uwzględnieniu dostępnych zasobów kadrowych.

W sferze postulatywnej Rada:

- zwraca uwagę za zasadność ograniczenia nakładów na przygotowanie kompletnych wniosków na tzw. pierwszy etap selekcji poprzez ograniczenie wymaganej dokumentacji a

utrzymanie a nawet rozwinięcie wymogów w stosunku do wniosków, które z powodzeniem przeszły przez pierwszy etap selekcji,

- wskazuje na celowość doskonalenia procedur kontroli realizowanych grantów, ze szczególnym uwzględnieniem śródkresowego zaangażowania (pracochłonności) wykonawców w realizację zadań określonych w projektach,
- proponuje weryfikację zasad powoływania paneli eksperckich z punktu widzenia adekwatności do merytorycznych aspektów strumieni wniosków,
- sugeruje dokonanie dezagregacji informacji w grupie nauk ścisłych i technicznych, które obecnie nie pozwalają na określenie wskaźnika sukcesu aplikowania w naukach technicznych,
- poddaje pod rozagę opracowanie wskaźników oceny efektów w podziale na dyscypliny oraz wiodące jednostki naukowe a przynajmniej dziedziny nauki.

Wreszcie biorąc pod uwagę niepokryty finansowaniem przez NCN i NCBiR obszar badawczy pomiędzy badaniami podstawowymi a badaniami wdrożeniowymi Rada wnioskuje o poszerzenie zakresu finansowania przez NCN badań typu koncepcyjnego z obszaru nauk technicznych i medycznych.

Uchwałę otrzymuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Prof. Jerzy Woźnicki

